

SCHIJN

Verhaal van een moeder met een verslaafd kind

SCHIJN, verhaal van een moeder met een verslaafd kind

Copyright ©2024 | Anneke Hoitingh

Eerste druk 2024

Uitgeverij: 100 jaar na vandaag

Auteur: Anneke Hoitingh

Boekbegeleiding: Brenda van Es

Redactie: Vivian de Gier

Eindredactie: Ellen Meijer

Vormgeving: Anke de Kroon

ISBN

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd doormiddel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Schijn
end van je ziel
Schijn
heilig overtuigt
Schijn
baar je nieuw
Schijn
bedriegt
Schijn
van kans

~ Anneke Hoitingh 2022~

Curaçao

Onder mij verschijnt het lonkende blauw. Nog een klein stukje vliegen en daar ligt het. Een oase van groen, met zijn gekromde vorm en grillige punt van de Christoffelberg, de azuurblauwe baaien aan de zuidkust en zijn ruige noordkust met uitgeslepen scherpe rotspunten. Het Caribisch stukje Nederland dat voor de komende twee jaar weer ons thuis wordt. Curaçao.

In de hal van Curaçao International Airport – in de volksmond Hato genoemd – drommen de passagiers zich in rijen naar de balies van de douane. De rij voor residentie is bijna leeg.

‘Volgende keer ga ik daar ook langs om heerlijk vlot het vliegveld te kunnen verlaten,’ zeg ik, terwijl ik mijn man Frank aanstoot en naar de lege balie wijs. We grinniken tegen elkaar. Hij is blij dat we terug zijn op het eiland. Zijn werk bij de Koninklijke Marine gaf ons de kans om voor een tweede keer dit avontuur aan te gaan. Na de douane hebben we contact met een collega van Frank. Hij zal ons naar het bungalowpark brengen. Daar wonen we tijdelijk, totdat de container met onze spullen er is en de douane alles heeft vrijgegeven. Een paar weken schat ik in. Als we onze koffers van de band willen halen, kunnen we de koffer van Dave, onze jongste zoon, niet vinden. Een paar keer draait er eenzelfde koffer voorbij, een blauwe Samsonite, maar niet de goede naam op de labels. Frank besluit de koffer mee te nemen.

‘Als iemand de koffer van Dave per ongeluk heeft gepakt, zoeken ze vast contact met het vliegveld.’ Hij slingert

de koffer op het karretje en ze lopen naar buiten. Het felle zonlicht is oogverblindend. De geur van deodorant, bier en stof mengen zich op de drukke parkeerplaats. Het is een komen en gaan van lokale bevolking, expats en toeristen. Veel mensen worden er welkom geheten door vrienden of collega's, die op hen staan te wachten in de hete zon, met traditiegetrouw een gevulde koelbox. Een warm welkom met een koel drankje.

De collega brengt ons in een busje naar de andere kant van Willemstad. Onderweg komen de bekende punten voorbij en verbazen we ons als er in panden weer heel iets anders zit dan de vorige keer dat we hier woonden. De winkels, restaurantjes en *truck di pan* – foodtrucks met broodjes of verse fruitdrankjes, de stoffige wegen met slecht wegdek. Alles voelt direct weer vertrouwd aan.

Aangekomen in de bungalow vraagt Dave gelijk, 'Mag ik proberen de koffer open te maken?'

Frank kijkt eens naar het cijferslot, 'Dat is goed. Als je bij 000 begint en dan zo op gaat tellen, dan moet je een keer de goede code tegenkomen'.

'Laten we hopen dat ze niet 938 hebben gekozen,' lacht Dave en hij begint dapper aan zijn missie. Na een half uurtje klinkt er een kreet van vreugde door de kamer. De koffer code is gekraakt! 2-4-6. Klik. Dave opent voorzichtig de koffer en als we alle drie naar de inhoud kijken schieten we in de lach. Een boxershort met de Friese vlag erop!

'Het is niet te hopen dat ze mijn koffer openmaken,' zegt Dave. 'Als ze maar van mijn koksessen afblijven!'

'Ik heb net contact gehad met een medewerker op Hato en zodra ze meer weten, of van iemand horen over jouw

koffer dan bellen ze mij.' Frank sluit de koffer weer en zet hem aan de kant. Hij ziet er gelukkig uit. Zijn kort geknipte, bruine haar vertoont wat grijze sporen bij zijn bakkebaarden.

Ik neem de bungalow eens in me op. De vloer is net als de veranda betegeld met terracottakleurige tegels met dikke grijze voegen ertussen. De grote openslaande deuren geven toegang tot de ruimte met woonkamer en keuken. Op het aanrecht lopen mieren. Een teken dat het er niet goed schoon is. Ik huiver heel even. De gedachte aan kakkerlakken en mieren vind ik vreselijk. Vieze kruipers. Aan de woonkamer grenzen de twee slaapkamers, met daartussenin een badkamer. Ik pak de koffers wat uit en leg onze toiletspullen in de badkamer.

'Kom je even wat drinken, schat?' vraagt Frank terwijl hij de drankjes op de veranda op het tafeltje zet. Er staan rotan stoelen met simpele kussens erin. 'Proost' zegt hij. Prompt gaat zijn mobieltje. Hij voert een kort gesprek en als hij de verbinding heeft verbroken vertelt hij dat de koffer bij mensen, in een bungalow bij Fontein in de buurt, is. 'Dat ligt helemaal op Banda Abou bij Westpunt, bijna de andere kant van het eiland.'

'Het komt goed, schat,' zeg ik tegen Dave, 'Die mensen zijn vast niet van die slotenkrakers zoals wij, dus je spulletjes zijn veilig. Voor nu kan je wel een tandenborstel uit mijn toilettas gebruiken. Er zit een reserve in.'

'Morgen haal ik met de dienstauto je koffer op. We hebben afgesproken om de koffers om te ruilen op het vliegveld.' legt Frank uit.

We zijn moe en het tijdsverschil is voelbaar. De avond valt als we richting het strand wandelen om een pizza te eten bij Zanzibar. De sfeer van het restaurant is gemoedelijk en het eten is goed. Onder een grote rechthoekige overkapping, bedekt met palmladeren en gesteund door een stevig frame van hardhouten palen en balken, staan tafels en stoelen binnen een kader van fraai beklede lounge banken. Aan de palen en balken hangen zilverkleurige lampen in Arabische stijl. Na de maaltijd nemen we ons drankje mee van tafel en zoeken een plekje aan het strand. Op een paar strandbedjes blazen we uit van de dag. Dave is stil en kijkt voor zich uit over zee.

Ik denk terug aan ons vertrek. Uitgezwaaid door Max – onze oudste zoon, mijn moeder en zus Nina en wat vrienden van Dave, reed de taxi de straat uit. Ik worstelde met mijn emoties. Verdriet om iedereen achter te laten, maar tegelijkertijd de spanning van wat ging komen. Nooit had ik gedacht dat ik op mijn zevenenveertigste nóg een keer op Curaçao zou gaan wonen. Onderweg naar Schiphol zat ik achter in de taxi naast Dave. Hij was zo stil. Op de Afsluitdijk vroeg ik zachtjes, 'Gaat het?' Hij draaide heel even zijn gezicht naar me toe en ik zag de tranen in zijn ogen.

'Laat mij maar even,' was zijn antwoord en hij keek weer naar buiten over het IJsselmeer.

Voorin de taxi zat Frank naast de chauffeur en kletste honderduit over, in mijn ogen, zulke onbelangrijke zaken. Hij had er geen benul van wat er zich achterin afspeelde.

Nu op het strand, achtduizend kilometer weg van huis, zitten we in stilte en gaan we een nieuw thuis opbouwen. Alweer. Het zijn precies de woorden die Dave eruit spuwde in

zijn frustratie nog voor vertrek. 'Ik heb net mijn draai weer gevonden, leuke vrienden, een vriendinnetje en nu moet ik wéér alles achterlaten voor dat werk van hem.' Hij was boos op zijn vader. En waarschijnlijk ook op mij. Waarom was ik daar niet beter in geweest? Ik had toch alle tegenargumenten kunnen benoemen? Het leek geen zin te hebben, want voor alles wat we probeerden te zeggen, kwamen drie redenen waarom we wél zouden gaan. De belangrijkste reden was; omdat Frank het zo graag wilde. Nog één keer naar Curaçao voordat hij met pensioen zou gaan. Zijn geliefde eiland, waar hij zich zo gelukkig voelde. Maar wij dan? Max dan? Al woonde hij al vanaf zijn negentiende op zichzelf en was het vooral makkelijk dat hij in ons huis ging wonen om erop te passen, was het toch lastig geweest om hem op zijn 22^e achter te laten. Hij zou in plaats van huur aan de woningbouwvereniging, huur aan ons betalen. Dan was de hypotheek gedekt. Gas, water en elektra waren voor zijn eigen rekening.

Ik kijk nog eens naar Dave. Net achttien jaar geworden. Slank en lang. Kort geschoren, blonde haren, blauwe ogen en een mooie rechte neus. Een oorbelletje in zijn rechteroor en aan zijn middelvinger de zilveren zegelring van opa. Wat zou mijn vader daar trots op zijn geweest.

De volgende ochtend staan we vroeg op. Slapen is weer even wennen in de tropen. De ronkende airco in de kozijnen, de houten shutters 'voor de ramen' die elk nachtelijk geluid doorlaten en niet te vergeten ook de muggen. Het vreemde bed heeft ook niet geholpen om bij te komen. Frank is al vroeg vertrokken naar zijn werk. Hij is opgehaald door een collega en zal later op de dag met een dienstauto naar huis komen.

Dave en ik rommelen wat rond in de bungalow. Hij zoekt uit welke zenders er te zien zijn op de televisie en schuift plotseling een stoel vlak voor het scherm van de televisie en roept kinderlijk: 'Mamma, kijk! Sesamstraat! Pino...' We schieten in de lach. Dave zapt verder langs de kanalen, op zoek naar iets voor zijn eigen leeftijd en ik probeer het gezellig te maken door een glas neer te zetten met een tak kleurrijke bougainville erin.

'Hallo vakantiegangers.' Het is Frank die ineens voor de deur staat om elf uur. Hij stapt lachend uit en opent de kofferbak van de spierwitte Toyota.

'Ja, mijn koffer!' Dave springt uit zijn stoel en helpt Frank de koffer naar de bungalow te dragen. Gelijk draait hij aan het cijferslot en maakt zijn koffer open. Rommelt wat door zijn spullen en steekt een bundel in de lucht. 'Gelukkig, mijn koksmessen zijn er nog.' Na het behalen van zijn MBO-diploma – Zelfstandig Werkend Kok – kreeg hij van ons een Japans koksmes. Samen met de messen van de opleiding had hij het mes ingepakt en in zijn koffer meegenomen zodat hij ze gelijk kon gebruiken als hij voor ons ging koken.

'Fijn dat alles terecht is,' zeg ik. 'Koffie?'

'Ja, lekker,' zegt Frank. 'De andere mensen hadden precies hetzelfde gedacht als wij, het zou de volgende ochtend wel goed komen.'

'Hoe was het op je werk?' vraag ik.

'Goed. Even kennis gemaakt met de nieuwe collega's op mijn kantoor en de chef de hand geschud.'

'Mooi dat je de auto kan gebruiken.'

Frank kijkt me terloops aan en zegt, 'Daar zit wel aan vast dat ik de telefoonwacht heb de komende veertien dagen. Dan sta ik dus dag en nacht beschikbaar.'

'Gebeurt er 's nachts veel dan?' vraag ik.

'Alles wat het daglicht niet kan verdragen,' grijnst hij. 'De jongens op kantoor zeiden dat het rustig was. Als deze periode klaar is met de telefoonwacht, dan regel ik een huurauto. Mag via de baas. Dan kunnen we in ieder geval zelf ook onze gang gaan, want in de dienstauto mag ik niet toeristisch doen.' Frank neemt een slok van zijn koffie en ik wissel van gespreksstof.

Het is helemaal niet rustig. Om drie uur in de nacht gaat de telefoon. Frank antwoordt en staat op om naar kantoor te gaan.

'Er worden bootjes gezien door de bemanning van het kustwachtvliegtuig,' fluistert hij in mijn oor en geeft me een kus op mijn haar. Hij vertrekt naar marinebasis Parera en het wordt weer stil in de bungalow. Frank komt na een uur weer terug.

Ik rol me om als hij naast me in bed ligt. 'Is het allemaal gelukt?'

'Go-fast boten,' zegt hij. 'Het was een acht meter lange open boot, met vier motoren erachter. Drie mensen aan boord, een hele lading jerrycans met brandstof en ook pakketten drugs. Ik heb de bemanning van de Cutter van de Kustwacht opgeroepen, het schip is nu onderweg naar de go-fast. Morgen hoor ik wel hoe het afgelopen is. De Cutter werkt nu samen met de Dash-8, ons vliegtuig.'

‘Goed geregeld schat, we gaan het morgen vast lezen in de krant als ze de boeven gevangen hebben, welterusten.’ Ik draai me weer om en probeer weer in slaap te komen. Om vijf uur gaat zijn wekker weer want hij moet om zes uur op kantoor zijn. Hij werkt tot vier uur, meestal wordt dat een uur later.

We zijn inmiddels verhuisd van het vakantiepark naar onze eigen woning in Villapark Girouette. Het ligt midden in Willemstad. De ingang van het park is 's nachts beveiligd. De hekken tussen de gele muren, met een wachtershuisje in het midden, sluiten van zeven uur in de avond tot zes uur in de ochtend. Dan kunnen we alleen het park in met een toegangskaartje. Op de muren staat in grote letters de naam van het park. De blauwe verf op de witte reliëf letters ziet er verweerd uit. Ze worden overwoekerd door bougainville, cactussen en roze bloeiende oleander. Voordat de inboedel arriveerde, heb ik mijn auto opgehaald op het terrein van Carribean Moving Services. Gelukkig geen schade na een reis van drie weken aan boord van een containerschip. Ik ben blij om mijn eigen auto weer te kunnen gebruiken. De huurauto was een oud brik met zonneblaren over de hele lak en het interieur was uitgezakt en rook muf. Frank had hem nodig om op zijn werk te komen, maar hij beschikt nu opnieuw over de dienstauto.

De auto's worden steeds belangrijker. Dave is bezig met rijlessen. Dat regelde Frank voor hem toen we nog in het

bungalowpark verbleven. Voor Dave is het een verzetje elke week en hij kijkt er naar uit om zelf te mogen rijden. Zeker nu zijn schooljaar ook gestart is. Nu breng en haal ik hem elke keer als hij ergens heen moet. Frank brengt hem soms naar school, als hij wat later kan beginnen.

Het schoolgebouw staat op de hoek van de Grebbelinieweg en Mato Grossostraat, in Otrobanda. Het heeft lila muren, op de eerste etage zijn witte shutters voor de ramen en de begane grond heeft witte zonneschermen. Naast de hoofdingang zijn vier banen beschilderd op het beton in de pastelkleuren lila, geel, blauw en groen. Om het schoolterrein is een muurtje met daarop een metalen hek met witte spijlen. In het hek is een kleine, afsluitbare poort met een wit golfplaten dakje erboven. School valt tegen deze eerste weken.

‘Sta ik daar, als blanke, blonde jongen op een school vol kinderen van getinte afkomst,’ had Dave verteld na zijn eerste dag. ‘ik voel me een bezienswaardigheid en niemand lijkt de moeite te nemen om me te helpen.’

Dan is er ook nog de taalbarrière. Zijn mede studenten spreken Spaans of Papiamentu. Nu, na een paar weken wordt dat beter en zijn er een paar jongens die hem wegwijs maken op school.

Zelf ben ik al dagen druk bezig met uitpakken en schoonmaken. Het is september en de temperatuur stijgt soms tot 38°C nu er dagen zijn met windstilte. Met een theedoek om mijn hoofd als zweetband, sop ik de keukenkasten uit, om daar straks de pannen en het servies netjes in op te ruimen. ‘Gaat lekker die diensten hè?’ vraag ik als Frank voor de zoveelste keer weggeroepen wordt.

‘Ja sorry, het is echt gekkenhuis.’

Hij moet alweer terug naar zijn werk. Hij heeft zelfs extra diensten aangenomen, omdat hij dan langer gebruik kan maken van de dienstauto.

Ik verzucht even mijn frustraties. Het is allemaal zo veel. Nieuwe baan, nieuwe mensen en een nieuw huis. Tussen het uitpakken van de meer dan tweehonderd dozen en pakketten maak ik tijd om boodschappen te gaan doen voor een gezellig avondje. Wat stokbrood, Franse kaasjes en een fles lekkere wijn. Tegen etenstijd zet ik alles klaar op de inpandige veranda en steek de kaarsen in het windlicht aan. Ik wil hem verrassen. Een beetje ontspanning tussen al die hectiek. Hij is laat.

Dave komt even uit zijn kamer om wat te drinken, ‘O lekker, kaasavondje. Ik heb zo nog wel een wedstrijd online met mijn gameteam, mag ik daarna erbij komen zitten?’

‘Natuurlijk kerel, we hebben de hele avond. Pappa is laat. Er zal nog wel iets gaande zijn’.

Dan hoor ik het hek opengaan en Frank rijdt de auto het pad op. Ik schenk een glas witte wijn voor hem in. Hij komt de hoek om lopen met zijn spullen en ziet de setting.

‘Wat heb je het gezellig gemaakt.’ Snel legt hij zijn spullen weg en grapt, ‘Vlug, een broodje in mijn mond, dan kan ik de telefoon niet beantwoorden.’

Voordat ik het weet gaat dat vervloekte ding weer. Frank hoort de boodschap en kijkt me aan en antwoordt in de telefoon, ‘Is er een explosie geweest voor de kust van Venezuela? Dan moet ik de kustwacht bijstaan, ik kom eraan’.

Dave komt uit zijn kamer na zijn game en vraagt verbaasd, 'Waar is papa, ik dacht dat ik net zijn auto hoorde?'

'Ja, dat heb je goed, hij is alweer weg.'

'Nou, dan moeten wij het maar gezellig maken toch?' Hij smeert een broodje en steekt het in één keer in zijn mond.

Ik grijns. 'Wil je wat drinken daarbij?'

Dave vertrouwt me toe dat hij toch zijn draai wel een beetje vindt. 'Ik doe mijn best mam.'

'Daar ga ik vanuit kerel, heb je nog iets gehoord van de steekproef op school van gisteren?' informeer ik.

Ik had staan wachten op de parkeerstrook voor de school, maar Dave kwam maar niet naar buiten. Het hek van het schoolterrein bleef gisteren hermetisch afgesloten totdat de testen afgenomen waren en de kinderen naar huis mochten. Niemand kon ergens anders de school verlaten totdat een leerkracht het kleine hek geopend had.

'Ik was in orde, daarom mocht ik weg, maar andere jongens werden positief getest en die worden geschorst als het nog een keer voorkomt.'

Ik hou het gesprek luchtig over de steekproef, maar stiekem ben ik heel blij dat ze op school onverwachte drugs testen uitvoeren. Ik weet dat Dave in Nederland ook wel eens wat geprobeerd heeft, dus deze steekproeven stellen mij een beetje gerust. Zolang er steekproeven zijn, zal Dave zich moeten gedragen met drugs. 'Ik ben blij dat je goed door de test bent gekomen, doen ze deze testen heel vaak?' Ik nip aan mijn wijn.

‘Geen idee mam, ik weet wel dat iedereen elk kwartaal bij de GGD langs moet in Otrobanda, voor een test. Dat is voor soa’s zoals chlamydia. Dan halen ze een wattenstaafje langs je kont en als alles in orde is krijg je een kaart als bewijs dat je gezond bent. Dat heeft alles te maken met bacteriën.’

‘Best wel strenge controles hè?’

‘Ja, maar niet vreemd als je ziet hoeveel drugs er op dit eiland is.’ Dave smeert nog een broodje.

‘Hebben jullie hier eigenlijk ook herfstvakantie?’

We kijken elkaar even aan en grinniken.
Herfstvakantie. Klinkt best gek als het altijd rond de 30°C is. Dave pakt zijn schoolrooster erbij en kijkt. ‘Over drie weken heb ik een week vrij’.

‘Mis je Nederland?’

‘Best wel, het enige wat ik nu heb is mijn online gamen. Dan heb ik contact met Richard en zo’.

‘Dat is wel mooi, dat je op deze manier contact kan houden met je vriend in Nederland,’ bevestig ik. ‘Zou je naar Nederland willen?’

‘Zou dat kunnen dan?’ Gelijk komt er een spraakwaterval van ideeën en leuke dingen die hij dan wel zou willen doen.

‘Ik zal het eens aan papa vragen, hij kan kijken wat er mogelijk is,’ zeg ik.

Tegen half elf komt Frank pas thuis. De kaasjes zijn bijna op of uitgedroogd. Ik schenk weer een glas wijn voor hem in. ‘Wil je nog iets anders eten?’

‘Nee, even lekker zitten, ik pak nog wel wat.’

‘Wat was er nu allemaal aan de hand?’

‘Er was een explosie bij Punto Fijo, op het Paraguana-schiereiland in de grootste raffinaderij van Venezuela. Ze dachten eerst dat het iets op zee was, maar hier konden we verder niet bij helpen, dus de ondersteuning is afgeblazen en de kustwacht Cutter komt naar huis terug.’

‘Ik heb vanavond met Dave zitten praten en hij zou eigenlijk wel heel graag naar Nederland willen in de schoolvakantie, denk je dat er iets mogelijk is?’ Ik onderdruk een geeuw. ‘Ik dacht dat we misschien gebruik konden maken van een gezinshereniging ticket?’

‘Ik zal het op mijn werk eens navragen.’ Frank drinkt zijn laatste slokje wijn op. ‘Sorry, dat je gezellige plannen in duigen vielen vanavond. Ik vond het heel lief dat je dit geregeld had voor me.’

We sluiten af en gaan naar bed.

‘Waarom gooi je die flesjes niet in de bak in de keuken?’ Ik sta in de deuropening van Dave zijn kamer, ‘en waarom vind ik kaaskorsten en een mes in je nachtkastje?’

‘Hoezo? Ze zitten toch in de prullenbak?’ Ongeïnteresseerd speelt hij zijn spel op de Xbox en neemt niet de moeite om me aan te kijken. ‘Zeur niet zo.’

‘Jemig Dave, je weet toch dat je vuilnis goed weg moet gooien? Anders loopt het hier straks vol met mieren en waarom stop je die flessen in de la van je televisie meubel?’ ik stoor me aan zijn gedrag.

Geen antwoord.

‘Ik wil dat je voortaan je rotzooi weggooit in de keukenbak oké?’

Geïrriteerd gooit hij zijn controller op het bed en loopt langs me heen naar de keuken, ‘Ik had gewoon trek ‘s avonds toen ik een film zat te kijken, niet zo erg toch?’

‘Nee, maar dat is smerig in je slaapkamer, kom op kerel, je weet toch hoe het werkt in de tropen?’ Ik loop achter hem aan de keuken in en raak zijn arm even aan. ‘Zit je iets dwars? Praat met me hè, als je iets lastig vindt. Je weet dat ik er voor je ben. We moeten er samen wat van maken.’

Zijn houding wordt zachter. ‘Ik wil hier helemaal niet zijn mam, dat weet je.’

‘Ik weet het, het spijt me. Wat had ik moeten doen, je in Nederland achterlaten?’ Ik zucht. ‘Bovendien had je vader al vastgesteld hoe het moest zijn. Ik kon hem niet op andere gedachten brengen.’

‘Dat had ik prima gevonden.’

‘Dave, hoe dan, je was nog maar zeventien toen we het besluit namen, je had geen inkomen, tenminste, zeker niet genoeg om van te leven,’ zeg ik. ‘Had je dan met Max samen in ons huis moeten wonen?’